Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001990

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Інститут агроекології і природокористування НААН, вул Метрологічна 12. Наказ № 22-ОД від 10.08.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сахарнацький Василь Васильович
2. Vasyl V. Sakharnatskyi

Кваліфікація: 051

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6001-6675

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051 Економіка

Дата захисту: 17-07-2026

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14124

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 23.04.08, 37.27.35, 06

Тема дисертації:

1. Еколого-економічне оцінювання ефективності використання водних ресурсів України
2. Ecological and economic assessment of the efficiency of water resources use in Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертації удосконалено наукові засади формування елементів методології еколого-економічного оцінювання ефективності використання водних ресурсів України, які дали можливість вирішити важливе науково-прикладне завдання – забезпечення використання водних ресурсів України на засадах сталого розвитку в умовах зростаючих екологічних і кліматичних викликів. Визначено, що водні ресурси України мають великий потенціал для розвитку суспільства, але вони потребують ефективного управління з урахуванням принципів сталого розвитку. Обґрунтовано, що формування фундаментальних наукових основ проведення оцінювання ефективності використання водних ресурсів України повинно ґрунтуватися на використанні еколого-економічних підходів, зокрема на дослідженні водного балансу, оцінюванні екосистемних послуг, вартісного аналізу та інших інструментів щодо визначення екологічної та економічної цінності водних ресурсів. Досліджено регіональні дисбаланси в еколого-економічному управлінні водними

ресурсами України. Проведено аналіз динаміки водозабору та стан очисних споруд за регіонами, що дає змогу виявити сильні та слабкі сторони в управлінні водними ресурсами. Результати SWOT-аналізу демонструють значні відмінності між регіонами щодо ефективності використання водних ресурсів і їх екологічної безпеки. Встановлено взаємозв'язки факторів, приведених у SWOT-аналізі, на основі яких визначено порівняльні переваги, виклики та ризики. Обґрунтовано можливості використання регіональних переваг та викликів, пов'язаних з усуненням слабких сторін, таких як недосконала модернізація інфраструктури та зниження водозабору. Особливу увагу приділено ризикам, що виникають через загрози, які підсилюють негативні тенденції у водному секторі країни. Доведено важливість удосконалення регіональних стратегій управління та впровадження інновацій для забезпечення сталого розвитку водних ресурсів, що дасть можливість підвищити їхню ефективність та екологічну стійкість. Результати дослідження підкреслюють важливість комплексного підходу до управління водними ресурсами, необхідність впровадження інновацій та технологій, а також підвищення екологічної свідомості населення для досягнення сталого розвитку водного господарства України. Проведено порівняння оцінок показників досягнення Цілі сталого розвитку (ЦСР) 6 «Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх» між Україною та Польщею. Дослідження виявило певні відмінності і схожості в рівні досягнення обох країн у цьому напрямі. Визначено й узагальнено різні прийоми та стратегії, які іноземні країни використовують для управління водними ресурсами. Встановлено основні підходи, що дають змогу досягти еколого-економічного балансу між використанням водних ресурсів та їх збереженням. Запропоновано перенести закордонний досвід управління водними ресурсами на українські реалії, враховуючи такі специфічні фактори, як кліматичні умови, екологічні особливості та фінансово-економічні спроможності держави. Надано рекомендації щодо покращення системи управління водними ресурсами в Україні з огляду на проблеми фінансового забезпечення ефективного та раціонального використання водних ресурсів. За результатами дослідження встановлено, що еколого-економічні підходи до оцінювання водних ресурсів є ефективними інструментами для визначення їхньої цінності та прийняття раціональних рішень щодо управління ними, що може враховувати не лише економічні аспекти, а й вплив на екосистеми та людське здоров'я. Викладено авторське бачення багатовекторності еколого-економічного оцінювання водних ресурсів, яке є комплексним підходом до аналізу використання та управління водними ресурсами для прийняття інформованих рішень з визначенням пріоритетів для України. Обґрунтовано, що формування фундаментальних наукових основ проведення оцінювання водних ресурсів України повинно ґрунтуватися на використанні еколого-економічних підходів, зокрема це: екологічний вимір, економічний аналіз, соціальний вимір, технічний аналіз, правовий та регуляторний контексти, аналіз ризиків, аналіз змін клімату, оцінювання водних інфраструктурних проєктів, управління водними конфліктами, моніторинг та оцінювання впливу на довкілля, альтернативні сценарії. Проведено дослідження доступних для громадськості даних про оцінювання використання водних ресурсів України. За результатами дослідження нами запропоновано структуру багатовекторної моделі інструментів еколого-економічного механізму оцінювання водних ресурсів, яку систематизовано за взаємопов'язаними інструментальними блоками.

2. The dissertation formulates scientific foundations for improving the ecological and economic assessment of the efficiency of water resources use in Ukraine, which made it possible to solve an important scientific and applied task – ensuring the use of Ukraine's water resources on the principles of sustainable development under conditions of increasing environmental and climate challenges. It is determined that Ukraine's water resources have significant potential for societal development; however, they require effective management taking into account the principles of sustainable development. It is substantiated that the formation of fundamental scientific principles for assessing Ukraine's water resources should be based on the application of ecological and economic approaches, in particular through the study of water balance, assessment of ecosystem services, cost analysis, and other tools for determining the ecological and economic value of water resources. Regional imbalances in the ecological and economic management of water resources in Ukraine are investigated. An analysis of the dynamics of water abstraction and the condition of treatment facilities by region is carried out, which makes it possible to identify strengths and weaknesses in water resources management. The results of the SWOT analysis demonstrate

significant differences between regions in terms of the efficiency of water use and environmental safety. The relationships between the factors identified in the SWOT analysis are established, on the basis of which comparative advantages, challenges, and risks are determined. The possibilities of using regional advantages and addressing challenges associated with eliminating weaknesses, such as insufficient infrastructure modernization and reduced water abstraction, are substantiated. Particular attention is paid to risks arising from threats that intensify negative trends in the water sector of the country. The importance of improving regional management strategies and implementing innovations to ensure sustainable development of water resources is proven, which will enhance their efficiency and environmental sustainability. The research results emphasize the importance of a comprehensive approach to water resource management, the need to introduce innovations and technologies, as well as to increase environmental awareness of the population to achieve sustainable development of Ukraine's water sector. A comparison of the indicators for achieving Sustainable Development Goal (SDG) 6 «Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all» between Ukraine and Poland is conducted. The study reveals certain differences and similarities in the level of achievement of both countries in this area. Various approaches and strategies used by foreign countries in water resources management are identified and generalized. The main approaches that enable achieving an ecological and economic balance between water use and conservation are determined. It is proposed to adapt international experience in water management to Ukrainian realities, taking into account such specific factors as climatic conditions, environmental features, and the financial and economic capacity of the state. Recommendations are provided for improving the water resource management system in Ukraine, considering the problems of financial support for efficient and rational water use. The study establishes that ecological and economic approaches to water resource assessment are effective tools for determining their value and making rational management decisions, allowing consideration not only of economic aspects but also of impacts on ecosystems and human health. The author's vision of the multidimensionality of ecological and economic assessment of water resources is presented, which represents a comprehensive approach to analyzing water use and management for informed decision-making and priority setting for Ukraine. It is substantiated that the formation of fundamental scientific principles for water resource assessment in Ukraine should be based on ecological and economic approaches, including: environmental dimension, economic analysis, social dimension, technical analysis, legal and regulatory context, risk analysis, climate change analysis, evaluation of water infrastructure projects, water conflict management, environmental impact monitoring and assessment, and alternative scenarios. A study of publicly available data on the assessment of water resource use in Ukraine is conducted. Based on the results, a structure of a multidimensional model of tools for the ecological and economic mechanism of water resource assessment is proposed, systematized into interrelated instrumental blocks.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U109055 0121U108586

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Ушакова К.В., Сахарнацький В.В. Механізм стимулювання розвитку сільських територій і можливості його імплементації в Україні. Збалансоване природокористування. 2022. № 3. С. 59–69. https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2022.266560
- 2. Сахарнацький В.В. Еколого-економічна оцінка використання водних ресурсів України в контексті сталого розвитку. Збалансоване природокористування. 2023. № 3. С. 76–83. https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2023.287819

- 3. Сахарнацький В.В. Багатовекторність еколого-економічного оцінювання водних ресурсів України. Агроекологічний журнал. 2024. № 1. С. 165–176. https://doi.org/10.33730/2077-4893.1.2024.299953
- 4. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Регіональні дисбаланси еколого-економічного управління водними ресурсами України. Агросвіт. 2024. № 17. С. 39–48. https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.17.39
- 5. Irtyshcheva, I., Popadynets, N., Sytnyk, Y., Boiko, Y., Sakharnatskyi, V. Management of the Environmental Potential of Freshwater Resourcesin the Conditions of Sustainable Development. Ecological Engineering and Environmental Technology. 2023. № 24(4). Pp. 229–235. https://doi.org/10.12912/27197050/162910
- 6. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Закордонний досвід управління водними ресурсами в контексті сталого розвитку України (аспекти фінансово-економічних інструментів). Вісник аграрної науки. 2024. Т. 102 № 5. С. 48–60. https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202405-06
- 7. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Управління водними ресурсами в контексті реалізації державної екологічної політики України в умовах сьогодення. Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного, нормативно-правового потенціалу України та її регіонів в умовах воєнного стану: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. 15 лютого 2023, м. Луцьк. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2023. С. 110–114.
- 8. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері еколого-економічного оцінювання використання водних ресурсів України. Інклюзивний розвиток аграрного сектору економіки в контексті світової продовольчої безпеки періоду війни та повоєнної відбудови України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 23 травня 2023, м. Київ; відп. ред. Р.Г. Дубас. Київ: Університет «Україна», 2023. С. 83–85.
- 9. Сахарнацький В.В. Моніторинг водних біоресурсів як складова оцінювання водних ресурсів. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Частина 2: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 6–7 липня 2023, м. Київ. Київ, 2023. С. 170–174. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/zbirnyky_conferentsii/Zbirnyk%20lipen%202.pdf
- 10. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Еколого-економічне оцінювання використання водних ресурсів України. Продовольча та екологічна безпека України: проблеми та шляхи їх подолання: матеріали наук.-практ. конф. 12 жовтня 2023, м. Київ. Київ, 2023. С. 96–99. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/zbirnyky_conferentsii/Zbirnik%2012%20.10.2023.pdf
- 11. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Закордонний досвід управління водними ресурсами в контексті сталого розвитку. Маркетинг та конкурентоспроможність соціальноекономічних систем в умовах сталого розвитку: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. 17–18 квітня 2024, м. Суми. Суми, 2024. С. 15–18.
- 12. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Регіональний аспект еколого-економічного управління водними ресурсами України. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 17–18 жовтня 2024, м. Київ. С. 127-129.
- 13. Паляничко Н.І., Сахарнацький В.В. Оцінювання ефективності використання водних ресурсів. Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. 19 грудня 2024, м. Київ. Київ, 2024. С. 90–92. URL: https://drive.google.com/file/d/13Ewj0BIE-4P8Mjq1P7aNJ3EvExLiz_qz/view

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U109055 0121U108586

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паляничко Ніна Іванівна

2. Nina I. Palianichko

Кваліфікація: д. е. н., старший науковий співробітник, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2230-9634

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипчук Петро Михайлович

2. Petro M. Skrypchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2835-4711

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голян Василь Анатолійович

2. Vasyl A. Holian

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2502-4573

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України „Боярська лісова дослідна станція”

Код за ЄДРПОУ: 33441250

Місцезнаходження: вул. Лісодослідна, Боярка, Бучанський р-н., 08150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боцула Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Botsula

Кваліфікація: к. е. н., с.д., 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7047-0102

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішенін Євген Васильович
2. Yevhen V. Mishenin

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.08.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1597-3270

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Височанська Марія Ярославівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Височанська Марія Ярославівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Гаврилюк Лілія В'ячеславівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна